

Posudek na rigorózní práci

Autor: Kateřina Kováčová

Název: Varianty španělštiny v překladu neliterárních textů (na materiálu španělsko-českých právních textů)

Vedoucí práce : Prof. Jana Králová, CSc.

Rok předložení práce: 2006

Ústav: Ústav translatologie Filozofické fakulty Univerzity Karlovy

Předkládaná práce je rozdělena do několika kapitol. Členění je logické a odpovídá zadání. V práci je jednoznačně odlišena teoretická a empirická část.

V úvodní kapitole autorka zdůvodňuje výběr tématu, uvádí předpokládaný přínos práce. Dále popisuje vybraný materiál a zvolené metody výzkumu. Na závěr svého úvodu vysvětluje hypotézy jak pro kontrastivní, tak pro translatologickou analýzu.

Teoretická část představuje druhou kapitolu předkládané práce. Správně vychází z popisu současného stavu výzkumu, věnuje se též problematice definování odborného stylu a odborného jazyka.

Velmi zajímavý – a v logické návaznosti – je historický přehled týkající se postavení soudních tlumočnicků ve Španělsku a postavení soudních překladatelů a tlumočnicků v České republice. Je to také velmi důležité z hlediska pozice aktivního článku překladatelského procesu.

Autorka podává přehled typů překladů a zařazení hotových překladů do klasifikace. Její závěry jsou založeny na uplatnění deduktivní metody.

S autorkou souhlasíme v tom, že jakékoliv srovnání dvou právních systémů vyvolává nemálo obtíží, což je způsobeno tím, že neexistují totožné právní systémy. V tom je jedna z odlišností právního překladu oproti překladu jiných odborných textů (např. z medicíny, matematiky atd.).

Dále jsou v teoretické části nastíněny hlavní problémy překladu a překládání s přihlédnutím k existujícím závěrům či obecně přijímaným zásadám překladu právních textů.

V další kapitole nazvané Empirická část autorka nejprve charakterizuje dokumenty, které byly analyzovány, a to z hlediska jejich společných znaků (funkce, zadavatel překladu), období, kdy byly překlady zadány a zpracovány. Věnuje se též problematice intertextovosti, postavě překladatele i autora překládaného dokumentu.

Byly analyzovány fonetické, lexikální, gramatické a stylistické varianty dokumentů. V závislosti na jednotlivých textových druzích rozebírá, kdo texty zpracovává. Přihlíží také k mezikulturním rozdílům. Konstatuje, že u některých textů může mít komunikační proces dvě fáze, přičemž v každé z nich se mění postavení občana. Ten se dokonce v druhé fázi stává i autorem textu, který je později překládán. V první fázi je autorem stát, resp. úředník, na něhož je tato funkce delegována.

V části nazvané Translatologická analýza originálu a překladu na základě Touryho závěrů zjišťuje identitu zdrojového textu a postuláty překladu. Důležité je rozvedení problematiky vyplývající ze stanovení koncepce překladu. Autorka zdůrazňuje vliv faktorů omezujících překladatelský proces. Z nich jsou zvláště významné požadavky, které jsou implicitně dány právními předpisy, příp. profesními organizacemi.

S ohledem na odlišné zvyklosti v různých kulturách autorka naznačuje a posléze rozebírá pragmatické problémy překladu, např. vlastní jména. Jak mj. uvádí, tyto problémy jsou obvykle spojeny s jiným typem jazyka (skloňování v češtině).

Jiné problémy vyvolává odlišné grafické zpracování překládaného dokumentu. Při uvádění zvláštností jednotlivých typů textů a možných překladatelských řešení odkazuje na platnou právní úpravu (čísla zákonů, rok vydání, paragrafované členění atp.).

Na závěr práce autorka uvádí současný stav – nároky na znalosti překladatelů, možnost či nemožnost specializace na určitou oblast práva, vliv celospolečenských změn na dokumenty, a to jejich formální i obsahové zpracování.

Práce obsahuje také celkem 12 příloh,, jimiž jsou kromě seznamu excerpovaných dokumentů plná znění zákonů či Valášek vztahujících se k předmětu rigorózní práce, a to v češtině i ve španělštině. Tímto práce získala na úplnosti pokud jde o popis objektivně daných podmínek překladatelovy práce.

Připomínky:

1. Snad bylo možné najít (nebo navrhnout) překlad termínů z angličtiny do češtiny týkajících se translologie (např. justification, coupled pairs aj.).
2. Na str. 47 předkládané práce je možné uvažovat i o třetí variantě řešení problému překladu listů s číslovanými řádky: uvést, na kterých řádcích je text a které řádky originálu nejsou popsány.

Závěr:

Předložená práce Varianty španělštiny v překladu neliterárních textů (na materiálu španělsko-českých právních textů) splňuje podmínky kladené na přijetí práce jako práce rigorózní. Práci navrhuji klasifikovat v ý b o r n ě.

Praha, 15.3. 2006

PhDr. Slavomíra Ježková, CSc.